

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

#dětskéskupiny

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Projekt „Podpora implementace dětských skupin“

reg. č.: CZ.03.1.51/0.0/0.0/15_009/0002266

DĚTSKÁ SKUPINA

Informační příručka pro rodiče

(Možnosti péče o děti v České republice a specifika dětské skupiny)

2. revidované vydání

2022

Obsah

Úvod.....	2
1 Jaké služby péče o děti v České republice existují?.....	3
1.1 Mateřská škola	3
1.2 Jesle	3
1.3 Živnosti a péče o děti.....	3
1.4 Dětská skupina	3
1.5 Péče o děti v režimu obecných právních předpisů.....	4
2 Co je dětská skupina.....	5
3 Kým a jak je zajištěna péče v dětské skupině.....	6
3.1 Personál dětských skupin	6
3.2 Plán výchovy a péče	6
3.3 Standardy kvality	7
4 Jak je to s prostory, stravováním a s bezpečností v dětské skupině	8
4.1 Vnitřní pravidla dětské skupiny	8
4.2 Prostory dětské skupiny	8
4.3 Stravování dětské skupině.....	8
4.4 Bezpečnost a pojištění.....	8
5 Kdo může být poskytovatelem služby péče o dítě v dětské skupině	9
5.1 Zaměstnavatelé	9
5.2 Obce a kraje.....	9
5.3 Nestátní neziskové organizace (obecně prospěšné společnosti, církve, spolky a ústavy, nadace a nadační fondy)	9
5.4 Vysoké školy	9
6 Povinnosti poskytovatelů	10
7 Povinnost rodičů.....	11
8 Kolik stojí péče v dětské skupině.....	12
9 Jak vybrat pro své dítě dětskou skupinu	14
9.1 Čím začít	14
9.1.1 Prostudujte si webové stránky a sociální sítě.....	14
9.1.2 Navštivte ji a zeptejte se.....	15
9.1.3 Doporučení pro rodiče uzavírající smlouvu s poskytovatelem péče o dítě v dětské skupině.....	16
9.2 Pokud se pro ni rozhodnete	18
10 Závěr.....	19

Úvod

Milí rodiče,

přemýšlíte o tom, zda se vrátit do práce? Pak si asi většina z vás klade následující otázky:

- Kdo se v té době postará o moje dítě?
- Bude mu lépe v kolektivu dalších dětí? Nebo mu bude lépe s chůvou, která bude chodit k nám domů?
- Jaké možnosti se rodičům v dnešní době nabízejí?
- Bude tato péče opravdu kvalitní?

Téma **služeb péče o děti** je v poslední době hodně diskutované. V České republice již mnoho let funguje síť mateřských škol. Dříve velmi rozšířená síť jeslí ale téměř zanikla a do dnešní doby jich zůstala jen hrstka. Ty, které vydržely, se musely přeměnit v jiná zařízení. Kromě toho se začaly objevovat nové služby, více či méně formální. Paní na hlídání, profesionální chůvy, soukromé školky, miniškolky a kluby, hlídání v rámci mateřských a rodinných center, nově se rozvíjející dětské skupiny apod.

Pojďme si služby péče o děti postupně projít a přiblížit.

1 Jaké služby péče o děti v České republice existují?

Mezi služby péče o děti v České republice dnes řadíme mateřské školy, a to včetně lesních mateřských škol, služby chův a soukromá zařízení spadající pod živnosti a dětské skupiny. V minulosti sem patřily i jesle, ty však již zanikly. Ostatní služby fungují v režimu obecných právních předpisů. V následujících odstavcích se dočtete více.

1.1 Mateřská škola

Mateřská škola je určena pro děti od dvou do **zpravidla šesti let**, děti mladší tří let nemají na přijetí do mateřské školy právní nárok. Do jedné třídy mateřské školy je možné zařadit děti různého věku. V jedné třídě může být zapsáno až 24 dětí, v případě povolení výjimky od zřizovatele maximálně 28 dětí. Ve třídě s celodenním provozem pracují zpravidla dvě učitelky mateřské školy, jejichž úvazek se po dobu náročných činností překrývá.

Výchova a vzdělávání v mateřské škole se uskutečňují podle školního vzdělávacího programu, který si každá mateřská škola sama zpracovává¹. Od 1. 9. 2017 poskytují mateřské školy pro děti od 5 let povinné předškolní vzdělávání.

Nejvíce mateřských škol je veřejných. Ty jsou zřizovány obcí, krajem, státem nebo svazkem obcí. MŠ mohou být zřizovány i soukromými subjekty, církvemi a církevními společnostmi².

1.2 Jesle

Jesle bývaly zdravotnickými zařízeními, kde se pečovalo o **děti do tří let**. Většina jeslí v České republice však již zanikla, byl zrušen i zákon, který jejich provoz upravoval. Ty, které zůstaly, byly přeměněny v jiná zařízení. Obvykle se staly dětskou skupinou nebo některou z živností péče o děti, přestože řada z nich stále používá zažitý název „jesle“³.

1.3 Živnosti a péče o děti

Většina současných soukromých školek a podobných zařízení, jakož i chův pro děti, funguje jako podnikatelská činnost⁴ **v režimu vázané, nebo volné živnosti péče o děti**.⁵ Vázaná živnost vyžaduje splnění určité odborné kvalifikace osob, které o děti pečují, volná živnost nikoli. Dále legislativa definuje hygienické požadavky v případě, kdy je o dítě pečováno v provozovně. Jiné požadavky nejsou při provozování těchto živností péče o děti stanoveny.

1.4 Dětská skupina

Dětská skupina představuje zařízení pravidelné péče o děti, a to pro děti ve věkovém rozpětí **od 6 měsíců** (děti do 1 roku věku pouze v kolektivu 4 dětí mladších 4 let), častěji ale od jednoho roku **do zahájení povinné školní docházky**. Kolektiv tvoří maximálně 24 dětí, většinou se ale jedná o menší skupiny do 12 dětí. Přítomny jsou dvě nebo i více pečujících osob podle počtu dětí ve skupině, což přesně vymezuje zákon. **Na každých 6 dětí ale vždy připadá alespoň 1 pečující osoba**⁶. Pečující osoby splňují odbornou kvalifikaci danou zákonem, jedná se především o pedagogické, sociální či

¹ Školní vzdělávací program musí být v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, který je závazným výchovně vzdělávacím dokumentem vydaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

² Mateřské školy jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení. Od 1.6.2016 mohou žádat o zápis do rejstříku škol a školských zařízení i lesní mateřské školy

³ Nebylo nadále považováno za nutné, aby péče o děti do 3 let věku byla poskytována ve zdravotnických zařízeních. Následně tedy zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování ukončil provozování zdravotnických zařízení typu jeslí k 31.03.2013.

⁴ Jedná se tedy o činnost ziskovou a služby jsou placené.

⁵ Jedná se o živnost vázanou „Péče no dítě do tří let věku v denním režimu“ nebo živnost volnou, obor činnosti č. 72 „Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti“ a obor činnosti č. 79 „Poskytování služeb pro rodinu a domácnost“.

⁶ To neplatí u DS s kapacitou 19-24 dětí. Pro tento počet dětí postačí celkem 3 pečující osoby.

zdravotnické profese. O děti pečují na základě vypracovaného **plánu výchovy a péče**, který zaručuje kvalitu poskytované služby. Zařízení musí být otevřeno alespoň 6 hodin během provozního dne dětské skupiny. Délka umístění dítěte v dětské skupině záleží na dohodě mezi rodičem a poskytovatelem služby.

Péče o dítě v dětské skupině je vždy nevýdělečnou činností. Vybudovat zařízení dětské skupiny, zejména pro menší počet dětí, je pro poskytovatele méně náročné, nežli je tomu u mateřských škol, a služba je tudíž lépe dostupná.

1.5 Péče o děti v režimu obecných právních předpisů

Jiné služby péče o děti nejsou v zákonech České republiky definovány. Pokud tedy nabízená péče nespadá do některé z výše uvedených služeb, jedná se o péči poskytovanou pouze v souladu s obecnými právními předpisy, což znamená, že jsou splněny obecné podmínky, zejména týkající se ochrany veřejného zdraví, hygieny potravin, stavebních předpisů a požární ochrany. Tento neformální typ péče o děti poskytují obvykle **mateřská a rodinná centra** či další podobné organizace.

V následujících kapitolách se budeme podrobněji věnovat **dětské skupině**. Dozvíte se, jak tato služba vypadá a co všechno musí poskytovatelé splnit, aby zajistili dětem kvalitní péči. V závěru si shrneme výhody této služby a zaměříme se i na to, jak můžete pro své dítě vybrat tu nejvhodnější dětskou skupinu a na co si dát pozor při uzavírání smlouvy o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

2 Co je dětská skupina

Jak jste se již dočetli, **dětská skupina je zařízení zajišťující pravidelnou péči o děti**. Uskupení dětí může být různě veliké, až do maximálního počtu 24 dětí. Obvykle se ale setkáte s menšími skupinami do 12 dětí, ve kterých pečují dvě nebo i více osob⁷. Menší počet dětí ve skupině znamená i nižší počet dětí na jednu pečující osobu. **V malé skupině může být péče poskytována na základě individuálních potřeb každého dítěte.**

Otevírací doba se obvykle přizpůsobuje potřebám rodičů a možnostem poskytovatele. Zákon pouze ukládá, že musí být otevřeno 6 hodin denně během provozního dne, tedy dne, kdy je služba péče o dítě v dětské skupině poskytována. Ani délka a frekvence pobytu dítěte není zákonem stanovena, většinou záleží na dohodě mezi rodičem a poskytovatelem služby. Navíc se **dítě může** do dětské skupiny přihlásit a **nastoupit kdykoli v průběhu roku**. Dětská skupina nabízí široké věkové rozpětí dětí, ze zákona od 6 měsíců, častěji od jednoho roku do zahájení povinné školní docházky. Záleží na poskytovateli, zda se rozhodne přijímat i nejmenší děti – v případě, že je schopen zajistit jim odpovídající péči⁸. **Kolektiv dětí** v dětské skupině je **většinou věkově smíšený**. Může být také rozdělen podle věku, pokud vedle sebe funguje více dětských skupin. Mnoho rodičů si kolektiv složený z dětí různého věku chválí, protože díky němu mohou **sourozenci** navštěvovat dětskou skupinu **společně** a ti mladší si pak snadněji zvykají. A jak vás možná napadlo, i sami rodiče to mají jednodušší: společné předávání a vyzvedávání dětí, třídní schůzky, společné akce pro děti apod. Protože zařízení dětské skupiny často provozuje zaměstnavatel jako benefit pro své zaměstnance, mají rodiče v takovém případě situaci ještě snazší tím, že se jejich zaměstnání i péče o děti se nachází na tomtéž místě, a oni tedy lépe skloubí jedno s druhým. Dětské skupiny jsou i skvělou alternativou pro děti se specifickými potřebami. Na domluvě přímo s poskytovatelem je např. přítomnost osobního asistenta⁹, zdravotní pomůcky, vlastní dietní stravování apod.

⁷ Minimální počet pečujících osob vymezuje zákon následovně: 1 pečující osoba působí v dětské skupině do 6 dětí, 2 pečující osoby v dětské skupině od 7 do 12 dětí a 3 pečující osoby v dětské skupině od 13 do 24 dětí. Zároveň však zákon zdůrazňuje, že poskytovatel je povinen při stanovení počtu pečujících osob zohlednit zdravotní stav dětí, dobu pobytu dětí a věk dětí zejména počet dětí mladších 2 let. Je tedy možné, že pečujících osob bude přítomno i víc.

⁸ Dětská skupina nezajišťuje povinné předškolní vzdělávání. Pokud však rodič zapíše své předškolní dítě do mateřské školy a zároveň se zaváže, že mu zajistí individuální předškolní vzdělávání, nemusí dítě mateřskou školu navštěvovat, ale může chodit do dětské skupiny i poslední rok před nástupem do školy. Je nicméně třeba, aby se ve třetím nebo čtvrtém měsíci školního roku dostavilo do dané mateřské školy k ověření svých znalostí (přesný termín stanoví ředitel/ka mateřské školy).

⁹ Ze zákona není nárok na přijetí dítěte se specifickými potřebami do dětské skupiny, služba je poskytována rodiči. Na zaměstnání asistenta nejsou určeny zvláštní příspěvky ze státního rozpočtu.

3 Kým a jak je zajištěna péče v dětské skupině

3.1 Personál dětských skupin

V dětských skupinách za děti zodpovídají **kvalifikované pečující osoby**.

Jedná se o pracovníky/pracovnice vzdělané následovně:

- v **pedagogické oblasti**: učitel mateřské školy nebo prvního stupně základní školy, vychovatel, asistent pedagoga s maturitní zkouškou, speciální pedagog;
- ve **zdravotnické oblasti**: všeobecná sestra, praktická sestra, dětská sestra, porodní asistentka, zdravotně-sociální pracovník, zdravotnický záchranář, psycholog ve zdravotnictví, klinický psycholog nebo lékař;
- v **sociální oblasti**: sociální pracovník nebo pracovník v sociálních službách se středním vzděláním s maturitní zkouškou;
- nebo se jedná o osoby s **profesní kvalifikací chůvy** pro děti do zahájení povinné školní docházky nebo chůvy pro děti v dětské skupině.

Pečující osoby zároveň musí být proškoleny v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví a požární ochrany. Také absolvují kurzy a školení k dalšímu zvyšování své kvalifikace. Ze zákona nejméně 8 hodin za kalendářní rok.

3.2 Plán výchovy a péče

Každá dětská skupina zpracovává vlastní plán výchovy a péče, kterým se pečující osoby řídí, když pro děti připravují program. Plán by měl vymezovat základní požadavky a podmínky pro činnost dětské skupiny a **zahrnovat všechny složky výchovy** (rozumovou, pracovní, mravní, estetickou a tělesnou). Činnost dětských skupin klade důraz na socializaci dětí ve vrstevnické skupině s ohledem na **individuální přístup pečujících osob k dítěti**. Plán výchovy a péče by dále měl obsahovat alespoň stručný přehled aktivit, které se plánují v dětské skupině realizovat (např. hudební, výtvarné, pohybové aktivity a činnosti k rozvoji rozumových a poznávacích schopností). Rovněž zde obvykle najdete tematické oblasti, kterým se budou pečující osoby s dětmi věnovat (rodina, příroda, cestování, lidské

tělo apod.). Vždy byste měli získat informaci, zda a za jakých podmínek případně dětská skupina poskytuje péči o děti se specifickými potřebami.

3.3 Standardy kvality

Kvalita služby péče o dítě v dětské skupině je ověřována pomocí standardů kvality péče. Tyto standardy je poskytovatel povinen dodržovat. Jedná se o **soubor kritérií**, jejichž prostřednictvím lze posoudit úroveň kvality poskytování služby v oblasti naplňování potřeb dítěte, personálního a provozního zabezpečení.

4 Jak je to s prostory, stravováním a s bezpečností v dětské skupině

4.1 Vnitřní pravidla dětské skupiny

Každá dětská skupina si dále musí zpracovat svá vnitřní pravidla. Zákon obsahuje povinný výčet údajů – název poskytovatele, název dětské skupiny a její kapacitu, adresu místa poskytování služby, den započetí poskytování služby péče o dítě, podmínky poskytování služby péče o dítě v dětské skupině včetně určení, zda službu péče o dítě poskytovatel poskytuje bez úhrady nákladů nebo s částečnou anebo plnou úhradou nákladů, provozní dny. Podmínky poskytování služby jsou spjaty např. s výchovou a péčí, zde může dětská skupina rozvést svoji výchovnou filozofii, preferovaný přístup k dětem apod., a dále jsou spojeny s provozem dětské skupiny, kam můžeme zařadit promyšlený režim dne, podmínky přijetí dítěte do zařízení, pravidla předávání dítěte, informace o tom, z jakých důvodů může být dítě odmítnuto, způsob stravování, způsob ukončení docházky, bezpečnost a zdraví dítěte, doporučený oděv apod. Vnitřní pravidla dětské skupiny můžete vnímat jako hlavní dokument, kterým se řídí celý chod dětské skupiny a všechny související záležitosti.

4.2 Prostory dětské skupiny

Zajímá vás, na základě čeho se buduje zázemí dětské skupiny? Poskytovatel musí **splnit hygienické, technické požadavky na prostory a provoz**, které jsou vymezeny příslušnými zákony¹⁰ a vyhláškami¹¹. Požadavky jsou odstupňovány podle velikosti kolektivu a s přibývajícím počtem dětí se zpřísňují. Poskytovatel zároveň musí splnit požární předpisy¹².

4.3 Stravování dětské skupině

Konkrétní způsob stravování v dětské skupině zákon vymezuje pouze pro děti ve věku od 6 do 12 měsíců. V tomto případě je stravu povinen zajistit vždy rodič. Způsob stravování starších dětí je na **dohodě mezi poskytovatelem a rodičem**. Obecně však platí, že musí být dodrženy předpisy zejména z oblasti hygieny potravin a epidemiologie. Protože každý poskytovatel má jiné podmínky a možnosti, setkáte se v dětských skupinách s různými způsoby zajištění stravování. Někde se přímo vaří, jinde se dětem jídlo dováží, někde rodiče dětem stravu každý den donášejí – možností je více. Konkrétní způsob zajištění stravy bude ujednáno ve smlouvě mezi vámi a poskytovatelem.

4.4 Bezpečnost a pojištění

Ani ohledně bezpečnosti nemusíte mít pochyby. Než se dětská skupina otevře, musí prostory prohlédnout a schválit příslušná hygienická stanice. Splnění požadavků požární ochrany zpracuje autorizovaná osoba. Jak již bylo uvedeno, musí být pečující osoby vždy proškoleny v oblastech bezpečnosti a ochrany zdraví a požární ochrany.

Před zahájením provozu musí poskytovatel služby zároveň uzavřít pojištění odpovědnosti za újmu. Toto pojištění musí být sjednáno po celou dobu poskytování služby.

¹⁰ Zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů.

¹¹ Vyhláška č. 350/2021 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů.

Pro DS 13-24 dětí platí vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých.

¹² Podmínky požární bezpečnosti dětských skupin.

5 Kdo může být poskytovatelem služby péče o dítě v dětské skupině

Skutečnost, že je o dětské skupiny velký zájem, dokazuje současný nárůst jejich počtu. Pokud vás zajímá, kdo všechno může být poskytovatelem služby péče o dítě v dětské skupině, podívejte se na následující přehled.

5.1 Zaměstnavatelé

Ať již se jedná o velké firmy nebo malé podniky, ale i OSVČ se zaměstnanci¹³, zaměstnavatelé poskytují službu péče o dítě v dětských skupinách vždy dětem svých zaměstnanců. Mohou také nabídnout službu jinému zaměstnavateli pro děti jeho zaměstnanců.

5.2 Obce a kraje

Územní samosprávné celky poskytují službu péče v dětských skupinách zejména dětem svých obyvatel. Často tím řeší problém chybějících služeb péče o děti zvláště do tří let, a to buď přímo nebo prostřednictvím jimi založené nebo zřízené právnické osoby.

5.3 Nestátní neziskové organizace (obecně prospěšné společnosti, církve, spolky a ústavy, nadace a nadační fondy)

Tyto organizace mohou službu nabízet široké veřejnosti. Řada z nich již delší dobu poskytovala služby péče o děti v určité méně formální podobě. Přeměnou na dětskou skupinu získala služba jednotnou formu, upravenou zákonem, a garanci kvality pod záštitou Ministerstva práce a sociálních věcí.

5.4 Vysoké školy

Služba v dětských skupinách poskytovaná vysokými školami slouží obvykle jak dětem vyučujících, tak dětem studentů a studentek. Pro studentky je tato služba velkým přínosem, neboť díky ní mohou absolvovat studium i s malým dítětem. Výhoda dětských skupin při vysokých školách spočívá např. v otevíracích hodinách, které se přizpůsobují času výuky. Vhodné je i jejich umístění v rámci vysoké školy, které je pro rodiče, a to jak vyučující, tak i studenty a studentky, dobře dostupné.

Nově poskytovatelem služby mohou být i **veřejné výzkumné instituce a pečující osoba poskytující službu péče o dítě v dětské skupině o kapacitě nejvýše 4 dětí.**

¹³ Poskytovatelem mohou být velké nebo malé podniky, právnické a fyzické osoby podnikající, ale i fyzické osoby. Ti všichni mohou zaměstnavatelé mohou poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině, a to vždy dětem svých zaměstnanců nebo na základě smlouvy s jiným zaměstnavatelem.

6 Povinnosti poskytovatelů

Pokud si rodič není jistý, zda uzavírá smlouvu se skutečným poskytovatelem a zda dané zařízení nazývajcí se dětská skupina je opravdu dětskou skupinou, může si tato fakta ověřit. Zákon zavedl povinnost poskytovatele evidovat se jako dětská skupina pod Ministerstvem práce a sociálních věcí. **Každý poskytovatel musí svoji dětskou skupinu zaevidovat** ještě před zahájením jejího provozu, čímž získá oprávnění k poskytování služby. Všechna evidovaná zařízení musí v názvu služby péče o dítě v dětské skupině použít **označení „dětská skupina“**. Zařízení, která se označují jako dětská skupina, ale nejsou dle zákona evidována porušují zákon¹⁴. Rodič snadno zjistí, zda je konkrétní dětská skupina zaevidována, a to na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí. Při evidenci se kontrolují náležitosti, které jsou nezbytné pro kvalitní poskytování služby – např. bezúhonnost poskytovatele, doklad o splnění požadavků požární ochrany, schválení prostor hygienickou stanicí, uzavření pojistné smlouvy a další.

Aby se mohla služba začít poskytovat, musí samozřejmě poskytovatelé splnit ještě další podmínky. Ty se týkají např. vzdělání pečujících osob, obsahu výchovy a péče atd. (viz předchozí kapitoly).

V průběhu poskytování služby je zajištěn dohled příslušnými orgány,¹⁵ které vykonávají cílené kontroly, jež prověří dodržování všech podmínek a pravidel poskytování služby.

¹⁴ Poskytovatelé, kteří měli oprávnění před 1. 10. 2021 musí podmínku splnit do 1. 10. 2024.

¹⁵ Kontrolu hygienických požadavků na stravování a na prostory i provoz a doložení zdravotních posudků u dětí i pečujících osob provádějí krajské hygienické stanice. Kontrolu dodržování standardů kvality péče poskytovatelem provádí Ministerstvo práce a sociálních věcí a kontrolu ostatních podmínek poskytování služby provádí Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce.

7 Povinnost rodičů

Rodič je povinen doložit poskytovateli **nejpozději v den zahájení docházky dítěte** do dětské skupiny lékařský posudek o zdravotní způsobilosti dítěte, a to včetně dokladu, že se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo že je proti nákaze imunní anebo že se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci¹⁶. Lékařský posudek a doklad vydává registrující poskytovatel zdravotních služeb v oboru praktické lékařství pro děti a dorost nebo poskytovatel v oboru praktické lékařství pro děti a dorost, nemá-li dítě registrujícího poskytovatele.

Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte má platnost do doby změny zdravotní způsobilosti dítěte. Dojde-li ke změně zdravotní způsobilosti dítěte, rodič je povinen doložit nový lékařský posudek do 10 dnů ode dne zániku platnosti původního lékařského posudku.

V případě, že dětská skupina žádá o státní příspěvek na provoz, také jeden z následujících dokladů:

- pracovní smlouvu nebo jiný dokument, který prokáže základní pracovněprávní vztah/služební poměr rodiče;
- potvrzení o denním studiu;
- potvrzení o tom, že je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání;
- čestné prohlášení rodiče, který je OSVČ o povinnosti platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

¹⁶ § 50 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

8 Kolik stojí péče v dětské skupině

Jak jste se již dříve mohli dočíst, **provozování dětských skupin je činností neziskovou**. Poskytovatel tedy může po rodičích požadovat úhradu pouze za náklady na vybudování zařízení a provoz dětské skupiny. Stěžejní část provozních nákladů přitom tvoří mzdy pečujících osob a energie, případně nájem, pokud prostory nejsou ve vlastnictví poskytovatele služby.

Péči o děti v dětské skupině poskytovatelé nabízejí buď bez úhrady nákladů, pouze s částečnou úhradou nákladů anebo s plnou úhradou nákladů. To neplatí v případech, ve kterých je financování této služby zajišťováno s využitím příspěvku na provoz dětské skupiny poskytovaného na místa obsazená dětmi ve věku od 6 měsíců do dne 31. srpna po dosažení 3 let věku. V tomto případě je **maximální úhrada ze strany rodiče 4 000 Kč měsíčně**.

A co vás bude určitě zajímat: rodič, který do dětské skupiny umístí své dítě a alespoň částečně hradí jeho docházku, má **nárok na slevu na dani z příjmu**¹⁷.

Shrňme si, v čem mohou být dětské skupiny pro vás a vaše děti přínosem :

→ *Přispívají k lepšímu sladění práce a rodiny*

Hlavním přínosem této služby je snazší **skloubení pracovního a rodinného života**. Ať již se jedná o flexibilitu fungování dětských skupin, jejich dostupnost a využití v době, kdy je potřebujete, širší věkové rozpětí, které umožňuje docházku vašeho staršího i mladšího dítěte do jedné dětské skupiny, i další zmíněné výhody, to vše vám pomůže lépe sladit práci a rodinu podle vaší **individuální situace a potřeb**.

→ *Jsou flexibilní*

Otevírací doba je, zejména v zaměstnaneckých dětských skupinách, obvykle nastavena podle vaší pracovní doby. Navíc, dítě nemusí navštěvovat dětskou skupinu každý den nebo celý den. Další výhodou je to, že se dítě může do dětské skupiny **přihlásit a nastoupit kdykoli během roku**. Záleží na vašich požadavcích a potřebách (a volné kapacitě dětské skupiny).

→ *Pomohou s postupným nástupem nebo návratem do práce*

Dětské skupiny umožní vaše postupné **flexibilní zapojení do pracovního procesu**. Pokud pracujete na částečný úvazek nebo máte pružnou pracovní dobu, využijete dětskou skupinu pro své dítě jen tehdy, když pracujete.

→ *Jsou dostupné*

Principem je provozovat větší počet menších dětských skupin na více místech. Vybudování zařízení a následný provoz dětské skupiny je tak organizačně i finančně méně náročný a zároveň se dětské skupiny stávají dostupnější i pro vás jakožto rodiče. U zaměstnavatele se dětská skupina obvykle provozuje přímo v budově, kde pracujete. Pokud má více poboček, může provozovat více menších dětských skupin na více pobočkách.

¹⁷ Jedná se o slevu za umístění dítěte v předškolním zařízení, přičemž za předškolní zařízení se v tomto případě považuje mateřská škola, dětská skupina nebo zařízení provozované na základě živnostenského oprávnění, kdy charakter poskytované péče je srovnatelný s péčí v mateřské škole nebo v dětské skupině. (§ 35bb zákona č.586/1992 Sb., o daních z příjmů).

→ *Mají široké věkové rozpětí*

Dětské skupiny mohou navštěvovat děti **již od 6 měsíců**. Díky tomu se významně rozšiřuje dostupnost péče i o tyto nejmenší děti. Horní věková hranice je stanovena nástupem do školy.

→ *Usilují o individuální přístup k dítěti*

Zpravidla se jedná o **menší uskupení dětí s více pečujícími osobami**, které se tak mohou lépe věnovat individuálním potřebám vašich dětí. Už od počtu sedmi dětí musí být přítomny alespoň dvě pečující osoby. Samozřejmě je zohledňován věk dětí, zejména těch nejmenších.

→ *Jsou finančně méně náročné*

Dětské skupiny nejsou provozovány za účelem zisku. Hradí se tedy pouze náklady na zřízení a provoz dětské skupiny. Řada poskytovatelů, kteří jsou zároveň vašimi zaměstnavateli, rovněž využívá benefit v podobě daňové uznatelnosti nákladů na provoz dětské skupiny. V tomto případě vám tedy úhradu za náklady sníží nebo zcela prominou. Dále mohou poskytovatelé získat příspěvek ze státního rozpočtu, který významně přispívá k pokrytí nákladů, a služba se tak stává lépe finančně dostupnou. Kromě toho ti rodiče, kteří alespoň částečně hradí docházku svého dítěte do dětské skupiny, mají nárok na slevu na dani z příjmu.

→ *Jsou alternativou k jiným službám péče o děti*

Dětské skupiny významně obohacují nabídku služeb péče o děti v České republice. Vedle tradičních mateřských škol, které poskytují vzdělávání v rámci pevně stanovených pravidel a požadavků, a živností bez bližších požadavků na kvalitu péče o děti, jež jsou provozovány zejména za účelem zisku, jsou dětské skupiny možnou alternativou, která dbá na kvalitu péče a zároveň flexibilitu v jejím poskytování. Jednou z důležitých priorit služby je vycházet vstříc potřebám rodičů a usnadnit jim sladění pracovního a rodinného života. Velký důraz je kladen zároveň na potřeby dítěte. V dětské skupině je nastaven proces postupného zvykání si dítěte na nové prostředí během **adaptačního období**. S konkrétní podobou adaptačního procesu dětské skupiny budete seznámeni, měla by být přizpůsobena potřebám dítěte.

→ *Představují funkční a čím dál oblíbenější zaměstnanecký benefit*

Dětské skupiny na pracovišti představují velmi funkční a stále oblíbenější benefit pro zaměstnané rodiče. Dětská skupina se zpravidla nachází v sídle zaměstnavatele, rodiče jsou tak celý den poblíž svého dítěte a mohou se lépe soustředit na pracovní povinnosti. Zaměstnavatelé zároveň nepřicházejí o kvalifikovaný personál a zvyšují loajalitu svých zaměstnanců.

9 Jak vybrat pro své dítě dětskou skupinu

Nyní máte představu o tom, co je dětská skupina, jak funguje a jaké výhody pro vás i pro vaše dítě může přinést. A teď to nejdůležitější – jak ji vybrat? Na co si dát pozor? Kterou zvolit, aby byla pro vaše dítě tím nejlepším místem pro jeho rozvoj? Je dobré pohlídat si, co **konkrétní dětská skupina nabízí** a zda to odpovídá potřebám a požadavkům vás a vašich dětí. Zde je několik rad, kterými doporučujeme řídit se při výběru.

9.1 Čím začít

Ze všeho nejdřív se ubezpečte, že daná dětská skupina je zaevidovaná Ministerstvem práce a sociálních věcí, a že tedy **splňuje všechny podmínky dané zákonem**. Úplný přehled zaevidovaných dětských skupin naleznete na internetových stránkách [e-EDS \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz).

Poté si zjistěte naplněnost dětské skupiny a porovnejte ji s celkovou kapacitou – zda je hodně obsazená a je o ni tedy zájem. Přihlížejte přitom k délce jejího otevření, protože obvykle nějakou dobu trvá, než se nová dětská skupina po svém otevření naplní. (Někdy je možné zjistit kapacitu a obsazenost dětské skupiny až při osobní návštěvě.)

Stejně tak si zjistěte nastavené **věkové rozmezí dětí** v dané dětské skupině, tedy jak staré děti mohou tuto konkrétní dětskou skupinu navštěvovat. Ověřte si počet pečujících osob, které se o děti starají, a posuďte, zda podle vás dovedou zajistit kvalitní péči pro takto staré děti (např. pokud dětská skupina nabízí péči o děti už od jednoho roku, bude péče náročná a tomu bude muset být v dětské skupině přizpůsoben počet pečujících osob).

9.1.1 Prostudujte si webové stránky a sociální sítě

Zajímejte se o to, jak se daná **dětská skupina prezentuje** navenek – zda má své funkční webové stránky, které informace na nich zveřejňuje, jak působí a zda vás zaujmou. Podívejte se na ceník, dobře si prostudujte částky a přesvědčte se, že jsou pro vás srozumitelné (některé dětské skupiny mají např. stanoveny určité registrační, administrativní poplatky apod.). Doporučujeme zajímat se i o ohlasy rodičů, kteří již své děti do dané dětské skupiny umístili. Jaké jsou jejich dojmy a zkušenosti? S čím jsou nebo naopak nejsou spokojeni? Mohou dětskou skupinu doporučit? Zkuste zapátrat po diskusích

a komentářích na sociálních sítích, případně přímo na webových stránkách dané dětské skupiny. Pokud máte možnost zeptat se některých rodičů i osobně, samozřejmě ji využijte.

9.1.2 Navštivte ji a zeptejte se

Je více než vítané, pokud dětská skupina **umožňuje návštěvu** a zhlédnutí prostor rodičům, kteří uvažují o umístění svého dítěte. Ať už jsou to dny otevřených dveří nebo jiné příležitosti, využijte je a jděte se do dětské skupiny podívat.

Určitě vás bude zajímat řada věcí, **neváhejte se proto zeptat**, poradit se, vyžádat si materiály k prostudování.

Doporučujeme zajímat se zejména o následující:

- jaký je aktuální průměrný a zároveň nejnižší **věk dětí** – podle toho posuďte nebo se poraďte i s pečujícím personálem, zda bude kolektiv vhodný pro vaše dítě;
- jaké jsou **zkušenosti s péčí** o nejmenší děti – pokud chcete do dětské skupiny umístit velmi malé dítě, zejména od jednoho roku do dvou let, doporučujeme ověřit si dosavadní zkušenosti personálu s péčí o tak malé děti v rámci dětské skupiny, případně zkušenosti odjinud;
- jaký je **poměr pečujících osob** na počet dětí – zajímejte se, kolik pečujících osob je v dětské skupině přítomno a o kolik dětí se stará, a to i z hlediska věku dětí, a zda je to podle vás dostačující;
- zajímejte se o **adaptační proces** – je vhodné, pokud dětská skupina před samotným nástupem dítěte nabízí možnost krátkodobého pobytu dítěte s rodičem nebo jinou osobou za účelem dobré adaptace v daném kolektivu a prostředí;
- zda je umožněna **flexibilita v docházce** – zda může dítě docházet třeba i jen na část dne nebo pouze některé dny v týdnu, zda je docházka pevně nastavena podle smlouvy, nebo je možné ji podle určitých pravidel měnit v závislosti na vašich potřebách nebo jiných okolnostech, jak se postupuje při plánované nebo nečekané absenci dítěte také s ohledem na finanční podmínky apod.;
- jak vypadají **vnitřní pravidla** provozu dětské skupiny včetně denního režimu a **plán výchovy a péče** – vyžádejte si tyto dva materiály a podrobně si je prostudujte, případně se následně zeptejte, jak se co realizuje v praxi, zejména:
 - a) způsob zajištění stravování – v případě zajištění jídla dětskou skupinou se zajímejte o podobu jídelničky, cenu jídla, jeho dodavatele; naopak pokud budete dítěti jídlo zajišťovat sami, poraďte se o vhodnosti donášených jídel, zeptejte se, co dávají ostatní rodiče, jak by měla vypadat svačina, jak hlavní jídlo¹⁸;
 - b) zajištění pitného režimu – co děti pijí a jak často;
 - c) podoba a způsob zajištění odpočinkového režimu – kde a jak děti po obědě odpočívají, zda musí spát, nebo stačí klidový režim, pokud spát nechtějí, jak a kde jsou spánek a klidový režim zajištěny a jak se toto nastavení osvědčilo;

¹⁸ [Metodika stravování v dětské skupině.](#)

- d) četnost a pestrost pobytů venku – kam děti chodí na vycházky a na hřiště, kolikrát denně, zda se pořádají i výlety a návštěvy kulturních nebo jiných akcí, případně vícedenní pobyty v přírodě;
 - e) tvůrčí a výchovná činnost – kolik řízené činnosti děti mají v závislosti na věku a jak je kombinována s volným hraním, zda jsou v dětské skupině vystaveny dětské výtvary;
- **předávání informací** – zjistěte si, jak je v dětské skupině nastaven způsob komunikace personálu s rodiči, např. zasílání mailů, týdenní schůzky, telefonické hovory v určitou stanovenou dobu, možnost konzultací a zpětné vazby;
- zda a jak je umožněna **zpětná vazba pro rodiče** ohledně jejich dítěte i možnost probrat jiné záležitosti týkající se dětské skupiny, např. zda jsou zavedeny konzultační hodiny, v rámci nichž může rodič zavolat nebo se i osobně setkat s pečující osobou, jestli je zřízena schránka na dotazy a podněty;
- **možnost umístění dítěte se specifickými potřebami** – pokud potřebujete do dětské skupiny umístit dítě se specifickými potřebami, zaměřte se na možnosti a podmínky, např. přítomnost osobního asistenta, zdravotní pomůcky, vlastní dietní stravování apod., přitom mějte na paměti, že dětská skupina nemá povinnost děti se specifickými potřebami přijímat, pokud nemá potřebné provozní možnosti, ze státního rozpočtu není hrazen zvláštní příspěvek na tyto potřeby;
- **cena služby** – pokud máte nejasnosti ohledně ceníku služeb dané dětské skupiny, např. různých registračních nebo administrativních poplatků, neváhejte se zeptat. Vzhledem k tomu, že poskytování služby péče o dítě v dětské skupině nemůže být nikdy zisková činnost, musí být platba z vaší strany použita vždy na úhradu nákladů týkajících se provozu dětské skupiny;
- **obsah smlouvy**, kterou poskytovatel uzavírá s rodičem dítěte – zjistěte si, jaké náležitosti smlouva obsahuje, jaká jsou vaše práva a povinnosti, a co tedy bude uzavření smlouvy pro vás znamenat, např. jaké jsou podmínky v případě ukončení smlouvy.

9.1.3 Doporučení pro rodiče uzavírající smlouvu s poskytovatelem péče o dítě v dětské skupině¹⁹

- Pečlivě si přečtěte návrh smlouvy. Pokud vám něco není jasné nebo s něčím nesouhlasíte, hned se ptejte. Některé náležitosti smlouvy nejsou povinné a je možné i individuální přizpůsobení, poskytovatel však zároveň musí mít ke všem rodičům rovný přístup.
- Smlouva musí obsahovat místo a čas poskytování služby. Není podmínkou navštěvovat dětskou skupinu každý den v týdnu ve stejném čase. Může se jednat o stálou docházku v určité dny a v určitém čase, nebo o flexibilní „příležitostnou“ docházku. V takovém případě musíte dostat jasné informace, jak se budete na využívání služby domlouvat. Každý měsíc byste pak měli formou dodatku ke smlouvě dostat k podpisu doplnění, kdy byla služba poskytována.
- Zvláštní pozornost věnujte ujednání o výši úhrady nákladů a způsobu jejího placení. Služba péče o dítě v dětské skupině je nevýdělečnou činností, poskytovatel nemůže vytvářet zisk, který by nepoužil pro rozvoj služby. Při splnění podmínek má nárok na státní příspěvek, přesto je většinou nutné, aby část nákladů za službu hradili také rodiče.

¹⁹ [Doporučení pro rodiče uzavírající smlouvu s poskytovatelem péče o dítě v dětské skupině.](#)

- Do úhrady za službu nejsou zahrnuty náklady na stravování, ty se hradí zvlášť. Věnujte pozornost konkrétním podmínkám stravování, zvláště, musí-li se Vaše dítě vzhledem k svému zdravotnímu stavu stravovat s omezeními podle dietního režimu.
- Někteří poskytovatelé zajišťují za úplatu také prostředky osobní hygieny, které nepotřebují všechny děti (např. pleny), pokud se rodič nerozhodne je zajišťovat sám. Měli byste však přesně vědět, co Vaše dítě potřebuje a je mu poskytováno, podmínkou je dodržení cen v místě a čase obvyklých.
- Zjistěte, zda je služba poskytována se státním příspěvkem na provoz. Dětské skupiny mají na příspěvek nárok, pokryje však jen část nákladů na službu.
- Požadujte rovněž smluvní ujednání o úhradě za službu v případě nepřítomnosti dítěte, přerušení poskytování služby poskytovatelem nebo uzavření provozu z rozhodnutí veřejné moci. Většina nákladů za službu vzniká nezávisle na přítomnosti nebo nepřítomnosti dítěte a poskytovatel může žádat o úhradu i v případě, kdy dítě smluvně kapacitní místo obsadilo, ačkoli není přítomno. Obě smluvní strany však musí vědět, jak se v této situaci bude postupovat, a postup odsouhlasit.
- Smlouvu uzavírejte jen v takovém rozsahu, v jakém máte zájem službu využívat. Není například správné uzavřít smlouvu na celodenní docházku po celý týden v případech, kdy víte, že službu budete využívat omezeně (např. z důvodu pobírání Vašeho rodičovského příspěvku).
- Nezapomeňte se pečlivě seznámit také s podmínkami ukončení smlouvy. Často se jedná o výpovědní lhůtu, se kterou pak musíte v případě přechodu dítěte do jiného zařízení počítat.

Při návštěvě dětské skupiny se zároveň soustřeďte na samotné uzpůsobení a vybavení prostor, prostředí, ve kterém se nachází, a celkovou atmosféru.

9.2 Pokud se pro ni rozhodnete

Pokud se vám dětská skupina zalíbí a rozhodnete se pro ni, neváhejte využít možností, které nabízí, zejména pokud se jedná o flexibilitu v docházce. Často je pro vás i vaše dítě lepší postupné zapojování a dětská skupina by vám tuto možnost měla nabídnout.

Před nástupem nezapomeňte na potvrzení od lékaře o zdravotním stavu dítěte včetně potvrzení o očkování dítěte (jak již bylo uvedeno, podmínka týkající se očkování vyplývá ze zákona).

10 Závěr

Děkujeme za váš zájem o dětské skupiny.

Další informace k dětským skupinám a ostatním souvisejícím záležitostem naleznete na webových stránkách www.mpsv.cz v sekci [Dětské skupiny](#).